

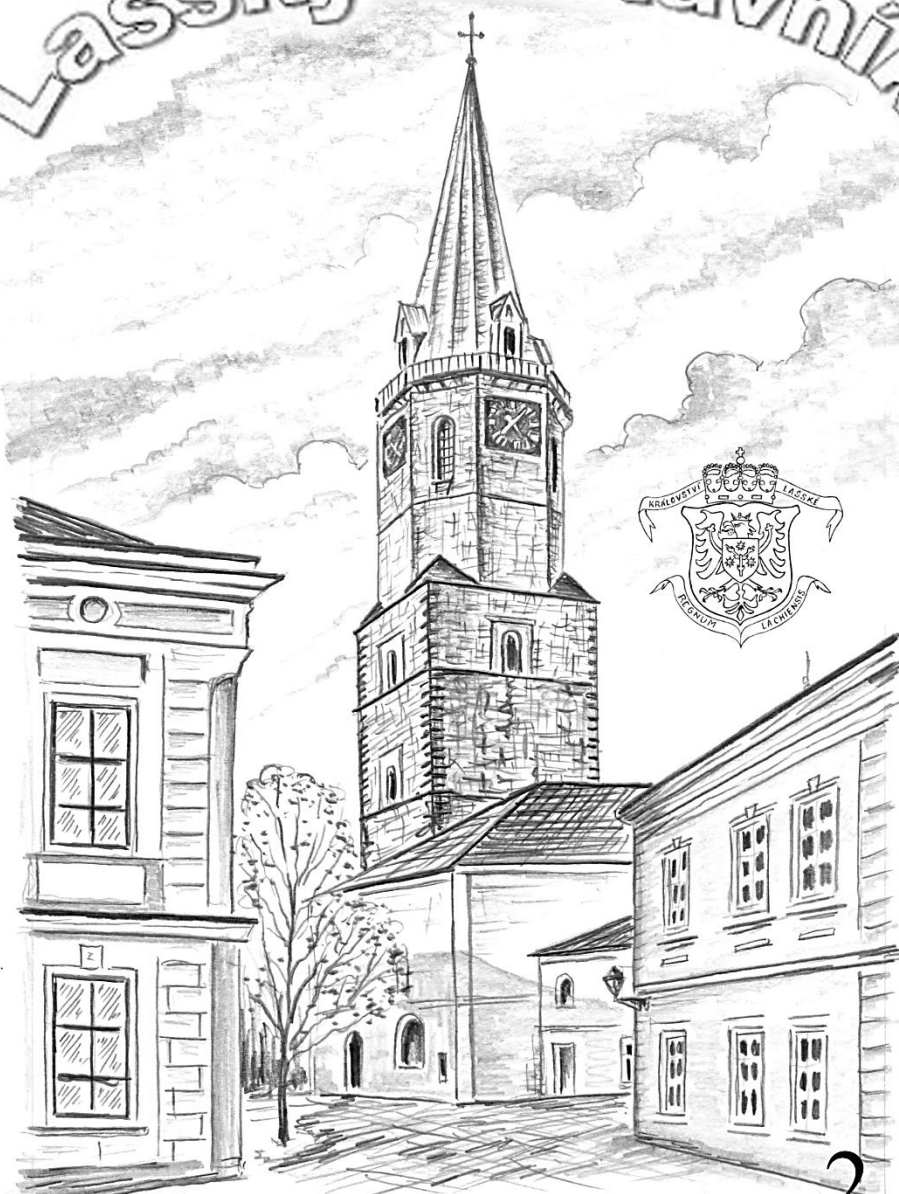
FRÝDEK $\approx$ MÍSTEK

| KAPITOLA |
| KNIHKUPECTVÍ |

www.komo.cz

Lašský dostavník

Ročník.....12
Rok.....2022

2
Léto

Pestrý rok ve Frýdku~Místku a Beskydech!

DEN S PRŮVODCEM

Poodhalte roušku tajemství a historie.
Komentované tematické prohlídky ve Frýdku~Místku.

LYSOHORSKÁ NEJ

Obujte boty a zdolejte královnu Moravskoslezských Beskyd s průvodcem!
Vyrazte za západem slunce nebo v doprovodu Lašského krále.

PO STOPÁCH TEXTILEK

Objevte kouzlo textilního průmyslu, který ovlivnil nejen architekturu, ale i celkový život ve Frýdku~Místku.

Chcete to zažít?

Navštivte naše stránky nebo se zeptejte na pobočkách
Turistického informačního centra Frýdek~Místek

+420 558 646 888

ticfm.cz

poaspril

www.beskydskalikerka.cz

Otvírací doba:

pondělí - pátek 15,30 – 22,00 h

sobota 14 – 23 h

neděle 14 – 22 h

RenoFarma Beskyd, a. s.
Palkovice

Obsah

Obrázek na obálce (kostel sv. Jana Křtitele ve Frýdku)
nakreslil Boris Zvada.

Úvodník (Z. V. Krulikovský)	3
Na paměť, Červen (B. Vidura)	4
Co se stalo, přihodilo (Z. V. Krulikovský)	5
Smutná zpráva (Z. V. Krulikovský)	11
Cizinci v textilce Slezan (V. Vlk)	12
Mecenáš naší kultury (V. Vlk)	13
Nová kniha D. Zápalkové Hledání (Členové LKPB)	14
Co je to hospoda (P. Hruboš)	16
Za okny se blýská záře (B. Vidura)	17
Pálení čarodějnic v Pařezovém háji (P. Buchta)	18
Komentovaný výstup na Lysou horu "Po stopách zbojníka Ondráše"	19
Fotodokumentace	20, 21
Osobnosti Velkého Lašska - Jiří Krulikovský (A. Krulikovská)	22
Literární klub P. Bezruče slaví (D. Zápalková)	28
Růže ve Skalici (P. Gryga)	29
Ti štrambersčci hornobrani (lidová, zapsal C. Hykl)	30
Moravský Betlém (Z. V. Krulikovský)	31
Soubor Lašan, Spinkajtě očička (F. Pituchová)	32
Čímu se ta moja robka (starodávná písnička)	33
Pozvánka na Cyrilometodějskou pouť	34
Ach, to stáří (R. Žvak)	35
Z receptařa lašského krále	36
Kalendářio léto 2022	37

Úvodník

Vážení čtenáři,

s meteorologickým létem přišlo konečně oteplení. Avšak od východu stále vnímáme mráz a kouř z válečné zóny... Veškeré ceny prudce stoupají, hrozí energetická krize, jakou nepamatujeme.

Kalendářio na léto je připraveno, akcí je opět mnoho, snad všechno přece jen dobře dopadne. A také aby počasí přálo. Je zapotřebí načerpat energii z přírody a hlavně ze sluníčka.

Letní vydání je opět v tradiční podobě: rekapitulace uplynulého období, historie regionu, příspěvky v nářečí (básničky i troška humoru), rozhovory s významnými osobnostmi aj.

Dostavník vychází ve stejném nákladu jako minule, ačkoliv materiál na tisk velmi podražil. Snad to za pomoci všech našich příznivců zvládneme.

Děkujeme opět městu Frýdku-Místku i všem,
kteří nám doposud přispívají.

Na koho se dostavník i tak nedostane – může si ho stáhnout z našich stránek: www.lassko.eu.

Tam a také na Facebooku bývá upřesnění našich
kulturních i turistických akcí.

Zdeněk Vilém Krulikovský

Lašský dostavník

vychází čtvrtletně - vydává kulturně vlastivědný spolek Království lašské. Každý autor odpovídá za obsah svého příspěvku. Redakční rada si vyhrazuje právo na výběr a krácení zaslaných prací. Posílejte je e-mailem v elektronické podobě, formát MS Word, písmo Times New Roman, velikost písma - 11 bodů, odstavec - tři úhozy zleva, bez mezer mezi odstavci: lasskykral@centrum.cz

*Příspěvky do podzimního čísla posílejte nejpozději do začátku září
2022!*

Redakce: Zdeněk Vilém Krulikovský, Mgr. Radana Šatánková, Dajana Zápalková, Boris Zvada.

Technická spolupráce: Bc. Michaela Mikeira Krulikovská

NA PAMĚŤ

Co přinutilo k úprku
život plný ústrků
ale kam-kde se dá utéct
a najít azyl jen řečmi
nikdo neporazil
bezohlednou moc

jaké volit zbraně
když hr na ně už nestačí
ani meče nejsou ve výzbroji
někde ještě pomníky stojí
z bronzu nebo kamene

i když bývají omšelé
občas někdo kytku dá
ale co s hromadnými hroby
když svět je stále plný zloby.

ČERVEN

Pozvolna taví se
ztuhlé rysy tváře
do mimiky vstřícné
květům i jahodám

pro zahradní slavnosti
nad jezírky leknínů
paprsky se mazlí
s prstíky nemluvněte

jak malíř si s barvami pohrává
nebo ony s ním
do palety nahlíží
a prská jasně
nejsme neteční

smysly nám pohlcují vůně
pro ještě prudší vznět
dá se rozumět i básníkům.

Kalendário léto 2022

5. července (úterý): Cyrilometodějská pouť na Lašský Říp (Metylovský Čupek) – s programem (viz strana 34)

9. července (sobota): Komentovaný výplaz na Lysou horu (TIC FM) s lašským králem a zbujujiky (strana 19)

30. července (sobota): Obecní slavnost v Komorní Lhotce za účasti lašského krále a souboru Gigula (Odualajne band)

31. července (neděle): Vlastivědný výšlap na Godulu (bude upřesněno)

4. srpna si připomínáme deset let od chvíle, kdy nás opustil pan Štěpán Kotek, skvělý muzikant, pedagog, čestný člen Království lašského o. s.

6. srpna (sobota): Komentovaný výplaz na Lysou horu (TIC FM) s lašským králem a zbujujiky (strana 19)

7. srpna (neděle): Vlastivědný výšlap na Velký Javorník (bude upřesněno)

3. září (sobota): IV. Lašská olympiáda – 35 let Království lašského - Pařezový háj ve Frýdku

3. září (sobota): Guláš fest v Bašsce, areál přehrady

4. září (neděle): Vlastivědná pouť „Srdcem Lašska“ – z Hodoňovic přes Čupek, Pržno, Janovice, Skalici, Bašku zpět do Hodoňovic (35 let Království lašského)

5. září uplyne deset let, kdy odešel na věčnost Lád'a Ničman Lach, obětavý kulturní pracovník, propagátor Lašska, čestný člen Království lašského o. s.

10. září (sobota): Lašská kulturní slavnost v Sedlišťích na Babě (Bezručova vyhlídka) od 15 hod

10. září (sobota): Pout'ová zábava v Hodoňovicích v hostinci U Čendy – od 19 hodin

11. září (neděle): Pout' v Hodoňovicích

17. září (sobota): 20. ročník Běhu Emila Zátopka (z Kopřivnice do Rožnova) za účasti lašského krále a jeho družiny (Gigula) – start v 10 hodin, v Rožnově v cíli v Dřevěném městečku od 14 hod galakonzert

28. září (středa): Horolezecký výplaz na K1 v Krmelíně (bude upřesněno)

2. října (neděle): V 15 hodin Tradiční setkání na Kabátici (Chlebovice) za účasti lašského krále a jeho družiny. Jako host vystoupí zpěvák a skladatel Martin Chodúr – mj. s písničkou Paříž – Dakar

Z receptařa lašského krále

Mame tu zas leto, vyrazíme do přírody, či aspoň kousek za chalupu, budem tabořit, ohně rozdělávat, tuž vam cosik poradim fajneho do kotlika.

Kobzology ajntopf

Štyry vjetši kobzole, dvě velké cibule, 4 jabka (letničky), dvě rajske jabka, lyžku sadla, deset deka točeného vuřta, malu lyžku soli, špetku dymianu, trochu dobromysli či marylanky (nejlepšy je čerstva).

Oškrobane kobzole umyjem, na kostky nakrajem, na drobno nakrajem cibulu a tež nakraty točeny vuřt dame do kotlika na rozehřate sadlo a kratko osmahnem. Potem podlijem hrnkem vody a dusyme. Dyž su kobzole mjeke, tuž přydame na kostky nakrate jabka a rajčata, posolime, přydame dymian a eště chvilku dusyme na mirnym ohně. Nakonec přydame zelenou dobromysel či marylanku. Možne nahradit zelenou petrušku (petruzele).

Gulajš z prasat'a z hlavkovym zelim

Pul kila vepřoveho masa (plecka), pul kila hlavkoveho zela, pul kila kobzoli, jednu velku cibulu, dvě rajske jabka, lyžku sadla, vrchovatu lyžku hladke muky, malu lyžku mlete papriky a kmína, sul. Trocha nakrateho libečka či natě z petrušky.

Rozehřejem v kotliku sadlo, přydame na drobno nakratu cibulu, osmahnem do zlatova, přydame na kostky nakrate maso, kmín, papryku a sul, vydusyme na tuk, zaprašyme muku, trochu osmahnem a podlijem zimnu vodu. Promichame a dusyme, ež je maso skoro mjeke. Potem přydame nakrate zeli, na kostky kobzole, jak ty su mjeke, tak eště na drobno nakrate rajčata. Pět minut povařyme a je to hotove. Nakonec dame zeliny – libeček či petrušku.

Mišmaš z hub v kotliku

Dva hrnky čerstvych pomišanych hub, dvě cibule, dvě zelene papriky, velku lyžku sadla, zakisanu smetanu, lyžku hladke muky, kmín, pepř, sul, koper.

Na drobno nakratu cibulu osmažime v kotliku na sadle, přydame nakrate očistěne huby a zelenou papryku, kmín, trochu pepře, sul a dusyme (aspoň štvrt' hodiny). Přydame zakisanu smetanu, v kere zme rozmišali hladku muku a povařyme tak pět minut. Nakonec čerstvy (či sušený) koper.

Ke vseckemu fajne jest' chleba. Tuž at' vam šmakuje!

Co se stalo, přihodilo

13. 3. Na Kamenárce, foto A. Glac

9. dubna (sobota): Velikonoční jarmark na Slezskoostravském hradě.

V bohatém kulturním programu vystoupil také soubor GIGULA (družina lašského krále) s písničkami a humorem na téma „Velikonoce a šmigrust“. Program byl rozdělen na dvě části, v té první byl dán prostor oblasti Pobeskydí – t. z. Horského Lašska, v druhé části to byly hlavně kuplety z okolí Ostravy. Počasí zprvu nepřálo, bylo chladno, účast veřejnosti byla tím poznamenána, později se vyčáslilo, svítlo sluníčko, všem bylo dobře po těle i u srdce...

10. 4. Červený kámen, foto J. Křížek

10. dubna (neděle): Vlastivědný výšlap NS Lašska.

Vlakem dorazili účastníci do Kopřivnice, vystoupali vzhůru nejprve k Bezručově vyhlídce, pak ku zřícenině hradu Šostýn, přes Janíkovo sedlo NS nahoru na Červený kámen, zpět okolo hradu opět do Kopřivnice. Počasí nebylo ideální, místy trochu pršelo, nálada však byla výborná. Před sestupem k nádraží nás navíc čekalo příjemné prostředí v restauraci u stadionu.

10. 4. Čarufky u Šostýna, foto J. Bužek

13. dubna (středa): Velikonoční jarmark v Karviné-Fryštátu.

Tentokrát sluníčko hrálo, náměstí u zámku se plnilo diváky všech věkových skupin, včetně malých dětí. Program byl sestaven stejně jako v Ostravě. Hlásili se k nám naši fandové, kteří pamatovali vystoupení Giguly (také před Velikonoci) před šesti lety. Atmosféra byla výborná, náměstí žilo i jinými soubory, atrakcemi a stánky s různorodým zbožím.

Stáří s námi šprýmy tropí,
je na nás jak cizí,
ať jsme jako jedle byli,
stáří ubírá nám síly,
elixír z nás nevymizí.

Tělo chátrá, vržou klouby,
kolagen v nás vysychá,
křeč nám kosti nahlodává,
bolest v těle jásá, sláva,
zní jak zvony z Jericha.

Skleróza své zuby cení,
mízu z mozku vysává.
Věci si na schovku hrají,
všude se nám schovávají,
je to prostě otrava.

Stáří si z nás nevybírá,
ať jsme chudí, bohatí,
vzdělanci, či nevzdělanci,
ve stáří jsme všichni Janci,
moudrost se z nás vytratí.

Ten, kdo řekl, že ve stáří
moudrost s věkem zraje,
ať je pan, anebo paní,
o skleróze nemá zdání,
ten ať si jde do háje!

**Mnozí po osmdesátce
myslí, že ví všechno.
Přitom s plenkou ve spodárech,
ať v Čechách, či na Kanárech,
je z nich skoro děcko.**

(Radek Žvak - RýmoŽvačky)

**Obec Metylovice
a Království lašské z.s.**

srdečně zvou všechny občany
z Laška i širého okolí

5. července 2022 na Metylovský Čupek
kde se uskuteční

CYRILOMETODĚJSKÁ pout'

Program:

- 14:00** – zahájení slavnosti starostou obce Ing. Lukášem Halatou
a lašským králem Z. V. Krulíkovským
14:10 – Bohoslužba slova ke cti patronům Moravy a Slezska
sv. Cyrila a Metoděje za účasti P. Mgr. Václava Gandery

- 14:30** – vystoupí folk-country band SOUSEDÉ z Hodoňovic
Lašský král a jeho ODUALAJNE band
zahrají folk, country, lidovky i trampské písničky
Pro rodiče s dětmi bude připravena soutěžní trasa
Občerstvení zajištěno: Lašské placky ze Sedlišť aj. dobroty!

14. dubna (čtvrtek): Velikonoční jarmark v Kopřivnici.

Vystoupení bylo opět rozděleno na dvě části, probíhalo u Šustalovy vily v parku Dr. Edvarda Beneše. Při podobné příležitosti jsme ještě v Kopřivnici neúčinkovali, dosud byla naše vystoupení koncertního rázu v nedalekém Lašském muzeu. Počasí bylo opět nádherné, všechno klapalo dle scénáře a režie Ing. Tichého, šefa agentury Gryff. Loučil se s námi se slovy, že se těší na další brzkou spolupráci.

14. 4. Gigula v Kopřivnici, foto F. Poledník

30. dubna (sobota): Pálení čarodějnic v Pařezovém háji ve Frýdku.

Člen našeho společenství Vladimír Tomis, který U Pařezu už nějaký čas šéfuje, zorganizoval již po druhé tuto akci, která má velmi dobrý ohlas. (viz článek str. 18)

30. 4. Odualajne band při Pálení čarodějnic, foto P. Buchta

1.května (neděle): Lašsko-valašské setkání u Radegasta.

Tentokrát proběhlo v netradiční podobě. Kromě lašského krále a jeho družiny (Giguly) se před polednem u sochy pohanského boha objevil Radegast tým se skupinou Love Song Orchestra, aby ve (předem domluvené) spolupráci natočili video-klip propagující nové pivo Radegast ROG IPA.

Program začal tradičním vystoupením Giguly, tentokrát v podobě Odu-alajne bandu, zazněla písnička Laši – Valaši jedna rodina a řada jiných písniček z Beskyd, hlavně z té strany odkud přišli Laši. Oblíbené hity až od Bogumina, z Herčavy, ale hlavně z moravské strany Lašska, ty o zbojnicích z Beskyd. Pak přišla ke slovu skupina Love Song Orchestra z Prahy, výborní muzikanti, kteří v recesní podobě vyhrávali písničku Beskyde, Beskyde. Filmaři natáčeli, děvčata tancovala, přihlížející publikum bylo nadšené - jak z Lašska, Valašska, ale i z Čech, Moravy a dokonce i z Polska, konkrétně z okolí Bielsko-Biala. Všem velmi přišel vhod chutný Radegast ROG z Nošovic a také Lašský likér z Beskydské likérky. Ten dával přítomným k ochutnání osobně Libor Pastorek, který tento výborný puškvorcový trůnk vyrábí.

Najdete na Youtube.com pod názvem „Radegast - na ipu sa ide“.

1.5. S Lachy z Bielsko-Białej, foto T. Sowiński

Čimu se ta moja robka

(starodávna písnička ze Šenova)

Čimu se ta moja robka na mně gnivo,
jak jo zajdym do gospody, naľe jak na pivo,
gdyš jo nigdy něvypijim ani calum bečke,
gdyš jo svojim kamaradum něchum tež kapečke.
Vadi a gnivo, gnivo se jak norok,
a jo musim trpěť, jo su taki borok.
Sakramynski babsko, to mně gnivo, tropi,
čimu se už radši něutopi.

Čimu mi ta moja robka, čimu mi něvěři,
jak něskoři trochu přijdym, kastrole m mě měři.
Dychni na mě hned mi pravi, tys zas něska chlastal,
kromě nas dvuch svjatka něni, gdo by se mě zastal.
Vadi se a gnivo...

A gdyš přidě zas něděla, je zas všecko v klidu,
gdyš ona chce, jo poslechnu a všudě idu.
Něstydi se ona za mě a jo teš ni za ňu,
jak ji něni co po chuti, hned mi střeli baňu!
Vadi se a gnivo...

Ras v nědělu zas zme vyšli v les borovy,
našli zme tam take fajne mista v niskych křakach,
obejmi mě, daj mi pusu, řekla,
přepominal ji mlade časy, to napiskal ji čert z pekla.
Vadi se a gnivo...

Čimu mi ta moja robka v noci pokuj nědo,
jak jo vlezym pod přine, furt tam cosi hledo.
Gdyš jo už je boročisko, už mum stare kosti,
a jak se s ňum něšmajchlujim, hned je plno zlosti!
Vadi se a gnivo...

Soubor Lašan

V povalečné době
bida, dřina byla,
aj tak omladina
ludi potěšila.

Nožky tancovaly,
usměvy na líčku,
husličky dyž hraly
hamersku písničku.

Po lašsky zahraly,
zaplat' jim Panbiček,
tak jak ich zpivali
stařenka, staříček.

Spinkajťe očička

Spinkajťe očička, modre jak poměnky;
položťe sě lička do dlani maměnky.

Do tych jejich dlani, kere vas laskaju;
Ku srcu přitulo, ubližiť nědaju.

Slunečko už davno za Ondřejník zašlo;
V ružovym oblačku nocleh sobě našlo.

(Františka Pituchová: Pozbirane ponašimu)

Muzikanti (Sousedé) a král na vernisáži 12. 5., foto K. Greiner

8. května (neděle): Pochod vítězství – NS Lašska.

Start tohoto „Pochodu vítězství“ se konal u brány hukvaldského hradu, vybaveni tradičně dobrotami z Hukvaldské pekárny (lašský král si jako vždy bral na cestu Honzovy buchty), počasí bylo slibné, a tak jsme s veselou vyrazili po zelené značce směr Kubánkov. Na lavičce Lesů české republiky v půli kopce jsme se posilnili buchtami a kávou, pak už jsme stoupali vzhůru k modré značce, z ní jsme pak odbočili na Babí horu. Před Kubákovem se Tonda Krpec pozdravil se svou rodnou chalupou, na vrcholku jsme si opět dali krátký odpočinek a šlapali hřebenem Palkovických hůrek k rozcestí, odkud jsme netradičně pokračovali po žluté značce dolů k Chlebovicím. Ještě před vesnicí nás Majka vedla neznačenou stezkou, která nás dovedla přes okraj Chlebovic a Zelinkovic k přehradě Olešná. Tam jsme putování ukončili – jak už také tradičně – v restauraci U Toma. K domovu jsme se rozjeli autobusem MHD, někteří vozem.

8. 5. Start pochodu na Hukvaldech, foto A. Glac

3. června (pátek): slaví významné životní jubileum paní Mgr. Věra Zavidčáková, čestná členka Království lašského, kulturní pracovnice ze Staré Vsi.

11. června (sobota): 750 let Staré Bělé za účasti lašského krále a jeho družiny

12. června (neděle): NS okolo Stará Bělé.

Nádherný den, nádherná stezka překrásnou přírodou – v dosahu Ostravy. Vyrázili jsme v počtu desíti pěších turistů (+ pes Majla) ze zastávky autobusu „U lesa“ v Krmelíně. Nejprve chvíli po zelené značce, pak již po červené NS lesem směr Palesek, u rybníka jsme posvětili a pokračovali dále do Staré Bělé. Cestou jsme přecházeli několik potůčků po dřevěných lávkách, na kterých se podílel velkou měrou místní Klub velocipedistů. V obci jsme se občerstvili v restauraci Sokolovna, pak pokračovali kolem kostela sv. Jana Nepomuckého stále po NS k Majerovci, kde jsme v dáli spatřili Jižní město i Porubu. Stezka zahýbala doleva jižním směrem opět k obci, odkud zase vzhůru kolem myslivny do polí ku Staňkovu kříži. V lese zpět ke Krmelínu bylo také několik lávek se jmény. Autobusem jsme se (dle plánu) vraceli domů.

12. 6. Družina u Staňkova kříže, foto A. Krulíková

Moravský Betlém

Štramberk je od pradávna nazýván Moravským Betlémem. Nikoliv Valašským, jak se nám posledních několik desetiletí snaží jistí lidé podsouvat. Není pak divu, že i novináři, či publicisté vůbec, občas napíšu Valašský. To rozpínající se „Valašské království s. r. o.“ od koce devadesátých let se snažilo vše, co je ze dřeva, prohlašovat za valašské. Omyl! Leoš Janáček, Vincent Socha (rodák ze Štramberka), Emil Hanzelka, Zdeněk Burian (oba z Kopřivnice) a jiné významné osobnosti našeho kraje nepochybovali o tom, že Štramberk leží na Lašsku, také je takřka uprostřed regionu zvaná Lašská brána Beskyd – od Hodslavic, přes Štramberk, Kopřivnici až k Hukvaldům. Na náměstí jsou Lašské pivní lázně, v regionu je nářečí ryze lašské, stejně tak písně, které jak říká Leoš Janáček, vznikající na slovu. Před více než deseti lety jsem hovořil s majitelem hotelu Šipka, který se zlobil na Valašské království, že město zařazuje do Valašska. Bohužel, později také podlehl komerční nabídce a ustoupil tomuto tlaku. Také v literatuře ještě před padesáti lety jsou dřevěné stavby ve Štramberku označovány jako „roubenky lašského typu“. Používání oblouků nad dveřmi aj.

Emil Hanzelka, nar. 29. 3. 1886, zem. 26. 1. 1973, významný vlastivědný pracovník píše:

„Dr. Stanislav Králík nazývá nářečí kolem Příbora, Kopřivnice, Štramberka a Frenštátu p. R. nářečím moravskolašským. Dle dr. Adolfa Kellnera i kolem Hodslavic a Nového Jičína převládá v nářečí více znaků lašských. Kmenová hranice mezi Lachy a Valachy vede temeny hor Trojačky, Huštýna, Krátké, Dlouhé, Javorníka, přechází horské sedlo na Pindule na temeno Radhoště, Kněhyně, Smrku až k Bílé.

K Lašsku patří okres novojický, frenštátský, místecký, bílovecký, frýdecký, těšínský, opavský a hloučinský.

Obyvatelé některých lašských krajů z pouhé umíněnosti a neznalosti o sobě říkají, že jsou Valaši, ač mluví výhradně čistě lašsky. (Kupříkladu obyvatelé Frenštátu p. R.) Konečně poukazují na statě nejlepšího znalce lašského nářečí dr. A. Kellnera, štramberského rodáka, které všechny zde uvedené vývoje potvrzují.“

Z. V. Krulíkovský

Ti štramberšči hornobrani

(Štramberská lidová, zapsal C. Hykl)

Ti štramberšči hornobrani
maju Bilu huru sami.
Dilkami se podělili,
jedni druhych ošidili.

Muj dilek je ten nejlepší,
same kameni a ščerči.
Vrtel ovsa naň vyseju,
sotva ho měрку dostanu.

Slamy ja mam dosti hojně,
štyry otipečky skrovne.
Muj dilek je oslaveny,
ež se běla od kameni.
Muj dilek je oslaveny,
na nim landšturm postaveny.

Štramberk- Lašská brána
foto © Luděk Krulíkovský

Smutná zpráva

2. května 2022 zemřel v Praze markrabě lašský
MUDr. Radim Uzel

Na Čeladné r. 2002, nezávisle na Království lašském, vzniká seskupení Markrabství lašské s. r. o., které mělo být protiváhou Valašského království, které příliš zasahovalo do území lašského. Markrabětem byl korunován rodák z Poruby, sexuolog MUDr. Radim Uzel. O tři roky později (20. 8. 2005) byl ve své funkci potvrzen lašským králem Zdeňou Vilušem I. Krulíkovským. Nastalo několik let dobré spolupráce, král i markrabě si velmi rozuměli. Spolupráce s Markrabstvím však fungovalo jen něco málo přes deset let, hotel Prosper, kde bylo jeho sídlo, změnil majitele, kontakt s Radimem Uzlem byl pak přerušen.

Miss Lašska 2008 v Čeladné: markrabě lašský spolu s králem zahajují slavnost (foto L. Krulíkovský)

Cizinci v textilce Slezan

V době komunismu měl východní část naší země za úkol pomoci v rozvoji zaostalým státům, a to různými způsoby – ekonomickými či zaučováním v průmyslu, který v jejich státech teprve začínal.

V 60. letech přišla na stáž – zaučení – v textilním průmyslu do našeho podniku Slezan, i do Krnova ve Slezsku, skupina občanů africké republiky Mali. K nám na závod 04, kde jsem toho času pracoval, přišel Camara Mami (viceministr), což bylo napsáno i na fotografii, kterou mi věnoval. Prošel všechna oddělení a díky svému stylu života byl tnem v oku našich zaměstnanců. Ředitel Čajka s ním měl problémy, protože se více zajímal o život žen než o práci. Proto podal připomínku na jejich ambasádu, a tak byl přidělen z tkalcovny na přádelnu 07, kde jeho přitažlivost došla do takové míry, že byla z Afriky povolána jeho žena. Ta byla jeho přesným opakem – zručná a obětavá pracovnice. Během jejich asi tříletého pobytu se jim narodil syn, kterému dali mimo jiné jméno Slezánek. Byl jsem pozván na křtiny, ale pro obavu z exotických jídel jsem se omluvil. Dokonce Camara sliboval, že kdo ho pozve domů, toho on také, po svém návratu do Mali, pozve na návštěvu, jelikož bude v Mali ministrem textilního průmyslu.

Za nějaký čas přišel na stáž a zaučení v úpravně Slezan 04 občan Indonésie Allain Gallouszi. Ředitel mi jej dal na starost, abych ho seznámil s lidmi, městem i kulturou.

Do třetice přišla v 70. letech děvčata z Vietnamu a dle sdělení známých skupina chlapců do Vítkovických železáren v Ostravě. To byly velmi pilné pracovnice a když se ve Slezanu neplnil plán, ochotně nastoupily na směny o sobotách a nedělích. Za tři roky si mohly za vydělané peníze nakoupit do Vietnamu vše, co chtěly, a to velkou bednu, kterou jim do vlasti odvezla loď. Také jsem byl pověřen ředitelem Slezanu popřát jim k Novému roku přímo na internátu Slezanu, kde byly ubytovány a seznámit se s jejich církevními bůžky a zvyky.

To jistě mnoho našich občanů o cizincích neví.

Vilém Vlk

„Co říci závěrem? Děkujeme všem členům Literárního klubu Petra Bezruče Frýdek-Místek, že jsme se mohli opět po dvou letech setkat tady pod malebnými Beskydami. Vracíme se sem moc rádi, jezdíme tu jako domů. Máme tady přátele, kteří jsou naladěni na stejné vlny, chápeme se navzájem, vnímáme pocity a myšlenky, které dokáže každý z nás dát na papír. Vznikne z toho báseň či povídka, která potažmo přináší potěšení potencionálním čtenářům. A to je smyslem našeho psaní – dělat radost spoustě lidí – snad se nám to daří,“ – vyjádřila své pocity Taťána Sívová, předsedkyně Literárního klubu Duria ze slovenského Martina.

Dajana Zápalková, předsedkyně LKPB

Růže ve Skalici

Miluji domov, mám starou školu,
rád vidím Beskydy a Lysou horu.
Šel jsem úvozem, pak přes kaluže,
v poli ve Skalici čekaly mě růže.

Z dálky už volal pahorek růžový,
pro koho voní, básníku bláhový.
Prosila studánka o kapku vůně,
růže jsou daleko a láska stůně.

Přiletěl vánek, vůně je tu,
keř voní láskám, loukám a létu.
O růžích zpívali slovutní básníci,
mně padly do noty cestou přes Skalici.

Pavel Gryga

Literární klub Petra Bezruče Frýdek-Místek byl založen před 25 lety. Připomenout si jeho historii i současnost můžete ve Frýdeckém zámku, kde ještě do 19. června 2022 je otevřena výstava s názvem: Literáti zpod Beskyd. Členové klubu uspořádali 21. května 2022 již 12. ročník mezinárodního setkání literátů: Beskydská lavička v Radegastově šenku v Nošovicích. Po dvou letech covidových omezení letěly éterem verše i próza v češtině, slovenštině i polštině. Múzy byly nakloněny všemu krásnému...

Že poezie pod Beskydami opravdu není Popelkou, o tom je možné přesvědčit se na výstavě na zámku ve Frýdku, kde se literáti prezentují nejen svými vydanými brožurami, almanachy, knihami, ale též obrazy, kolážemi, fotografiemi. Ano, většina z nich kromě psaní jsou i jinak umělecky nadaní. To přináší možnost ilustrovat kolegovi knihu, přispět mu fotografiemi do publikace či mu moderovat jeho literární večer. No, řekněte, není to prima? Vernisáží byla výstava otevřena 12. května 2022, sešla se zde spousta příznivců dobrého slova, přátelé, známí, které tato oblast umění oslovuje. Nenechejte si proto ani vy ujít možnost zhlédnout vystavené knihy, sborníky, almanachy, ale i obrazy, kterými se literáti prezentují.

Významné datum pro všechny členy Literárního klubu Petra Bezruče Frýdek-Místek byla sobota 21. května 2022, kdy se setkali se svými slovenskými i polskými kolegy v Nošovicích, aby na akci nazvané Beskydská lavička 2022 prezentovali svoji tvorbu a také vyslechli příspěvky hostů. Těmi na tomto 12. ročníku Lavičky byli: gymnaziální profesorka, malířka, ilustrátorka Bronislava Dudová, ta se na chvíli vtělila do role Heleny Čapkové a představila se přítomným. Ti tuto formu informací přijali velice kladně. Neméně zajímavý byl i druhý host – spisovatel, záhadolog a scénárista Arnošt Vašíček. Zúčastnění bedlivě naslouchali jeho výkladům o různých tajemnech, mnohdy o nepochopitelném dění, které nás někdy provází. Obě vystoupení hostů bylo jistě zpestřením akce.

V odpoledních hodinách všech 35 účastníků představilo kolegům svoji tvorbu. Zazněly zajímavé příspěvky, křtila se právě vydaná kniha členky LKPB. Verše i próza byla dokreslována písněmi a hrou na kytaru v podání Vladimíra Randy Kuchaře.

V minulém čísle Lašského dostavníku jsme si se zájmem přečetli rozhovor neteře jubilanta Mgr. Jana Krulikovského o jeho životní cestě na tomto světě, která byla zejména v oblasti společenské, ale i kulturní, velmi pestrá.

To mohu potvrdit i já, protože naše spolupráce byla dlouholetá, o čemž jsou následující řádky. Jako tajemník závodního klubu Slezan jsem se s ním setkal ve výboru této organizace, ale i v jeho jiných funkcích.

Náš filmový klub amatérů Slezan se scházel v Národním domě od 60. let až do doby, kdy mi skončila povinnost funkce tajemníka, tím došlo i k ukončení klubu. Scházeli jsme se poté po známosti v učňovské škole Válcoven plechu v Lískovci, ale to nemělo dlouhého trvání. Vzpomněl jsem si na vedoucího divadelního souboru DUO a ředitele divadélka Čtyřlístek Jendu Krulikovského, který nás „ubytoval“ na čas v tomto zařízení, za což jsme mu byli vděční. Problém ale byl se vzrůstajícím archivním materiálem. Záchranou v této době bylo to, že byl jmenován do funkce ředitele Národního domu, a bylo na čas vyhráno. Mimo klubovny na schůzování, která se nacházela v podkroví, jsme mohli zdarma v restaurační místnosti promítat filmy, to i pro veřejnost, a to až do doby, kdy z funkce ředitele odešel a tím nastal znovu pro nás filmaře problém.

A jak jsme dopadli? Skončili jsme v jedné hospůdce v Místku a svou činnost, která začala v roce 1957, jsme uzavřeli v roce 2016.

To je důkaz, proč jsem v titulu tohoto článku pojmenoval hrdě svého přítele Jendu Krulikovského Mecenášem kultury.

Vilém Vlk

Bratři Jenda a Zdeňka, foto L. Krulikovský

Literární klub Petra Bezruče Frýdek-Místek

dává o sobě vědět –

nyní knihou Dajany Zápalkové HLEDÁNÍ

Křest knihy proběhl v úterý 5. dubna v kavárně U Koziček ve Frýdlantě n./O., kde se členové klubu sešli na své pravidelné členské schůzi. Představení autorky a její nové knihy se ujala Pavlína Kollárová:

„S autorkou jsme se blíže poznaly před několika lety, když jsem poprvé přišla na schůzku literátů a Dajana se mne ujala a přivítala mě mezi autory Literárního klubu Petra Bezruče. Já, nováček, a ona již zkušená básnířka a pravá ruka pana profesora Olivy, kterému pomáhala s vedením klubu, a jehož roli později převzala. Již tenkrát měla ochrannou ruku nad všemi, kteří svůj život spojili se psaním. Snad k tomu všemu přispělo Dajanino dětství v rodině, která odjakživa milovala literaturu, zpěv, národní zvyky, a kde jí rodiče vtiskli do života pozitivní pohled na svět, na lidi a dění v něm se silou být tomu vždy nápomocná. Když se vysloví jméno Dajana, mnozí si vybaví, kde všude ji mohou potkat, ať už jako knihovnici v místní knihovně v Bašce, či mezi přáteli v hodoňovickém Čendaspolku, kde každý rok pořádá přípravu Hodoňovického masopustu, aby spolu s ostatními oživila a zachovala tuto lidovou tradici. Blízká je jí spolupráce s lašským králem a jeho družinou či s Lašským smíšeným pěveckým sborem v Bašce. Kulturní dění je pro Dajanu stejně důležité jako dobrý chléb a čistá voda pro každého člověka. Proto je často přítomná nejrozličnějších literárních podvečerů, autorských čtení a křtů nových knížek.

Sbírka básní Hledání je jejím nejnovějším počinem. Čtenáři jsou zde předloženy vyzrálé a dospělé verše ženy, která hledá smysl lidského života a všech jeho odstínů. Autorka pátrá ve vzpomínkách, v lásce, v neshodné realitě, ale i ve svém romantickém srdci a duši. Když jsem sbírku přečetla, pochopila jsem, že Dajana našla svůj svět v básních a čtenář v básních najde Dajanu, stejně, jako jsem ji našla já. Tohle Hledání je naplněno potěšením v dnešním uspěchaném světě,“ dodala Kollárová a společně se dvěma dalšími klubovými kolegyněmi knihu pokřtily a popřály jí příznivý ohlas u čtenářů.

Členové LKPB

na Saharu do Alžíru. Jestli nechci jet. První jsem jel sám. A pak jsme měli možnost vzít rodinu. (Mimochodem - když jsem v Alžíru pracoval s Američany – naši chlapi byli proti nim perfektní.)

A: Jak dlouho jste tam byli?

J: Rok a půl. V osmdesátém čtvrtém jsem měl cestu do Iráku. Potom se přihlásili Němci, vrtat dvě studny na Haiti. Mezitím byl požadavek na Jordánsko. Já jsem měl Haiti, tak jsem nemohl jet. Haiti v prosinci krachlo, ale ostatní už cestovali do Jordánska. První etapa dopadla špatně, tak jsem tam musel pak jet já. V roce osmdesát sedm.

A: Na jak dlouho?

J: V říjnu 1987 jsme tam jeli a v červenci 1988 jsme se vrátili.

A: Byli jste pak ještě někde s Ostravíci?

J: Já přímo ne, protože jsem musel přerušit činnost kvůli roboty, ale Květuška jezdila. Byla v Itálii, Jugoslávii, Anglii, Francii, východním Německu... V Polsku jsme též byli.

A: A oba jste tančili a zpívali?

J: Ano.

A: Po Jordánsku jsi ještě někde jel?

J: Ne.

A: A to všechno jsi dělal při průzkumu?

J: Ano. Od roku šedesát do roku dva tisíce, čili čtyřicet roků, jsem byl v „průzkumu“. A ještě jsem tam dělal coby důchodce tři roky.

A: Dostáváme se k tomu, jak jsi propojený s tímto krajem a přitom jsi procestoval svět. Neměl jsi nikdy tendence se někde odstěhovat, třeba do cizí země, do cizího kraje? Vždycky Tě to táhlo domů?

J: Když jsem byl v Alžíru, tak jsem chtěl jen dva metry délky a metr šířky našeho trávníku. A to mi bohatě stačí.

A: Hodně jsi toho zažil, hodně cestoval, ale jak se říká, doma je doma.

J: To víš, že jo.

A: Prošel jsi valašským a zároveň lašským folklorem. V čem je podle Tebe rozdíl?

J: Lašsko je úžasně rozmanité. Co osada, to něco jiného. Pestrost, různorodost, vtipnost atd. To je to krásné.

A: Ještě bych Tě chtěla poprosit o nějaký vzkaz lidem.

J: Buďme Laši! Buďme věrni tomu svému kraji, protože je úžasně silný. A nezanásejme tu jakési nesmysly z ostatního světa.

A: Myslím, že tím jsi vlastně řekl vše o svém vztahu k Lašsku. Strašně moc Ti děkuji za báječný rozhovor.

J: Rádo se stalo.

škole. Dojíždění ale bylo moc náročné, spal jsem denně asi tři hodiny. Vydržel jsem to měsíc, až jsem sebou sekl a probudil se za tři dny. Díky tomu, že jsem měl parašutistický výcvik, jsem udělal kotoul. Podvědomě jsem se chránil. To mě zachránilo.

A: Takže jsi byl ještě parašutista.

J: Museli jsme mít para výcvik. Při střední škole jsme prošli výukou plachtařů, protože rychle potřebovali piloty. – Čili... šest týdnů jsem byl na Fifejdách s rozbitu hlavu a jak jsem přišel domů, dozvěděl jsem se, že soubor Ondráš z Janovic dělá nábor. Domluvilo se se Slezanem, že by soubor mohl být při něm, aby nezanikl. Tak jsem se stal členem souboru písní a tanců Ondráš. Umělecká vedoucí byla Věrka Šimková. Pak nastoupila jiná Věrka, ale byla dost jiného ražení. A soubor se na jaře šedesát čtyři rozpadl. V srpnu přišli staří členové, jestli bych nevzal vedení. Pro Janovičáky bylo dojíždění složité a taky už byli starší, tak přestali mít zájem. Dali jsme dohromady nováčky a učil jsem je tančit. Tak jsem se seznámil s Květuškou. Dávali jsme dohromady cvičení a pásma, vystupovali jsme na Janovických slavnostech, vyhrávali jsme krajská kola. A pak přišla nabídka zahraničních zájezdů. Což jsem musel omezit, protože jsem se dostal do terénu po vrtech. A seznámil jsem se s chlapama z Traktorové stanice Místek. Dali jsme dohromady osmnáct lidí, kteří by byli ochotni postavit barák. Tak zaměstnanci „průzkumu“ a Traktorové stanice pod názvem Traktorová stanice Místek založili stavební bytové družstvo. Pak se ještě přidávali další.

A: Strýčku, ještě se prosím dostaňme k tomu, jak jsi zcestoval svět. Jednak s folklorem a jednak s prací.

J: S folklorem jsme hodně jezdili po celé České republice.

A: A to byl pořád Ondráš?

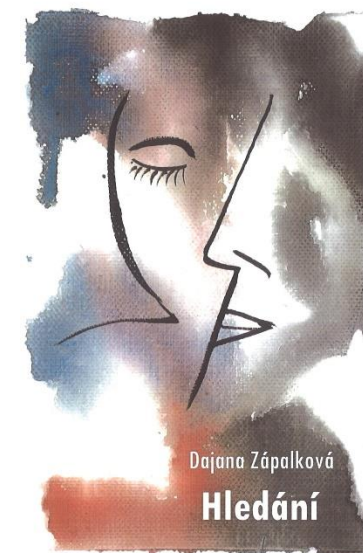
J: Pořád. Až v šedesátém sedmém roce se to změnilo na soubor Ostravica. V šedesátém sedmém přijel soubor z Belgie, z města Dendermonde. A pak jsme jeli jako soubor my do Belgie. Tancovali jsme na podiu, kde bylo kolem asi deset tisíc diváků. Snímala to belgická televize. Měli požadavek na divoké tance. A jelikož měli nějaké technické potíže, byla asi hodinku pauza. Stáli jsme tam a řekli jsme si, že když nemůžeme dělat starodávné tance, tak si je zatancujeme teďka v té přestávce. Skončili jsme a ticho. Deset tisíc Belgičanů bylo ticho. Pak začali rvát: „Vivat!“

A: Kde všude jste byli se souborem Ostravica?

B: V Belgii, v Holandsku a v Lucembursku. A jak jsme se vrátili, zavolal mě ředitel závodu – průzkumu, že se připravuje výprava na vrtání

Hledání

Z každého z nás září perly
duhové a tmavé
usměvavé
Některé znám
některé klamou
Hledám ty pravé
Proč je těch
jalových víc?

Výběr z básní 2019–2021

Křest knihy Hledání – foto archiv LKPB

Co je to hospoda

Pavel Hruboň

Málokdo se pozastaví nad tím, jak velkou historií má právě zařízení zvané hospoda neboli restaurace.

Například první divadlo vzniklo 55 let př. n. l. v Římě a jeho synonyma nejsou zdaleka tak pestrá, jako právě u zmiňované hospody, které historie sahá mnohem dál.

Hospoda, staročesky „gospodja“, pohostinství, krčma, knajpa, pajzl, putyka, výčepna, šenk, taverna, bistro a dnes hodně používaný výraz od poloviny 18. století restaurace (z francouzského restaurant). Odpuštěte mi, pokud jsem zapomněl na nějaké synonymum, ale musím s úctou smeknout, kolika výrazy je předeno toto zařízení, ve kterém se odehrávají pozoruhodné děje.

Na hospodu se dívají lidé každý jiným pohledem. Někteří ji milují, druzí zatracují a někteří dokonce opěvují, jako například písně Karla Hašlera, Václava Koubka, Honzy Nedvěda, Jaroslava Uhlíře se Zdeňkem Svěrákem atd. U nás, zejména v Praze, je stále slyšet zpěv doprovázený kytarou, harmonikou, někdy i bendžem a kontrabasem z místních hospod, který aspoň na mne v kombinaci s lahodným mokem působí velice blahodárně.

Nezůstaneme v Praze, ale zavítáme k nám do Moravskoslezského kraje, odkud pocházím. Zde můžete na Lašsku v místních restauracích narazit také na „Družinu lašského krále“, která umí svými písněmi a hudbou pobavit a rozveselit příznivce zlatého moku, kořalky a dobrého jídla. Samozřejmě ani o tipy není nouze.

Hospody jsou hlavně o diskuzi, a to v první fázi je práce (kdysi se říkalo „fedrovat“) – to trvalo do čtvrtého piva. Potom začala rozprava politická, kde se dost používaly vulgarismy k určitým členům partají, což trvalo do šestého pivečka. Dále následovala debata o sportu, při které jste si skoro sáhli na fotbalový trávník či ledovou plochu, abyste za chvíli sjeli sjezdovku s některým ze světových šampiónů. Deváté pivo dává jasně signál probrat ženské a všechno, co k tomu patří. Po jedenáctém krýglu či štučku se debata vrátila zpět k politice anebo fedrunku, a to se mohlo stát někdy osudným, jelikož po třináctém pivu začaly hlavy štamgastů docela hořet a někteří odcházeli nedobrovolně oknem, jiní zase měli pošlapané prsty.

J: Narukoval jsem v Místku, ale Místek se domluvil se Vsetínem, bo Vsetín neměl chemika a já jsem za Vsetín rukoval do Červené vody. Pak jsem se vrátil do Zbrojovky. A protože mě bavil běh i cyklistika, koupil jsem si kolo a trénoval jsem. Kromě toho jsem cvičil na náradí - gymnastiku. Měl jsme první výkonnostní třídu. A každým rokem jsem musel tu výkonnostní třídu obhajovat. To už je sedmdesát roků. /*Směje se. Já žasnu.*/

A: Jak dlouho celkově jsi byl ve Zbrojovce, když to počítáš i po vojně?

J: Dohromady rok a půl. Byla tam vynikající tělocvična. Chodil jsem tam jen já a ještě jeden známý. A spolupracovník ze Zbrojovky mě zlanal do Vsacan. Pak jsem šel na vojnu. Byli jsme v přípravě na poddůstojnickou školu. V prvním roce jsme měli přípravu, ve druhém jsme se výběrem stali učiteli a nový ročník už jsme učili my. Podařilo se mi získat místnost v kinosále. Byly tam klubovny v dezolátním stavu. I fotokomora. Dal jsem to do pořádku a udělal jsem si ateliér. Jelikož jsem uměl ze školy promítat, náčelník kultury mě naverboval, jestli bych tam nechtěl promítat. A stal jsem se promítačem. Mezitím už jsem maloval, dělal nástěnky a tak dále... Proto ten ateliér. Založili jsme i cyklistický kroužek. A taky jsme založili Vojenský soubor lidových písní a tanců Červená Voda. Dali jsme dohromady muziku, housle, basu, cimbál. V červnu devatenáct set padesát sedm v Bohumíně jsme vyhráli ústřední kolo vojenských souborů.

A: A když ses vrátil do Vsetína – co bylo dál?

J: Pokračoval jsem ve Vsacan.

A: Co bylo s tím souborem v Červené vodě?

J: V Červené Vodě to pokračovalo. Někteří jsme byli ještě hasiči. Sbor dobrovolných hasičů Červené Vody – vojáků byl široko daleko vřelý, protože to jediný uměl pořádně.

A: Vrátil ses tedy do Vsacan...

J: To bylo v padesátém osmém. A celý padesátý devátý až do skončení té práce jsem byl ve Vsacan. Bylo to pěkné, hodně jsem se tam naučil. Na podzim měli jet do zahraničí - do Ria. Ale tatínek tehdy zemřel a já jsem hned požádal o uvolnění, abych mohl pomoci mamce. Půl roku trvalo, než mě pustili.

A: Vrátil ses tedy do Místku a našel jsi místo kde?

J: Z počátku jsem měl problém. Ale pak jsem se dověděl, že nějaký průzkum potřebuje do laboratoře chemika. Tehdy se to jmenovalo Uhelný průzkum Ostrava-Hrabová. I když to byla nová budova, museli jsme si všechno předělat, tak mi to připomnělo laboratoř na chemické

J: Tat'ka potřeboval pomocníka, tak více méně spoléhal na to, že budu též krejčí. Musel jsem pomáhat. Nějakou korunu jsem za to dostal. Ale nebavilo mě to. Zajímal jsem se o něco jiného. Trochu jsem uměl malovat. Ale hodně mě zajímalo, proč je co a jak... a jít do podstaty věci. Takže v deseti, jedenácti letech jsem začal hledat nějakou literaturu tipu chemie, fyzikální chemie, fyzika a začal jsem to studovat. Dělali jsme devítiletku, kde byla závěrečná zkouška, písemná i ústní. Celý okres Frýdek-Místek měl dva žáky vyslat na chemickou průmyslovku v Ostravě, kde se právě otvíral ročník. Přihlásil jsem se já a můj nejlepší kamarád Jirka Chrobok. Byla to výborná škola. Ve sklepích jsme si postavili laboratoře... Když jsem potom byl služebně s Geologickým průzkumem v Jordánsku, tak kromě naší práce – vrtání - dělali jsme tam několik vrtů, u Mrtvého moře a u izraelských hranic, tam byla skupina stavařů, kteří dělali kanalizace (jejich šéf byl z Bruntálu, ale z našeho podniku). Nabídl se, že udělají těsnění v hrázi na Mrtvém moři v oblasti firmy Arab Potash Company. Došlo k prasknutí potrubí a v tom místě začala voda hráz vymývat. Měli obavy, že se protrhne. Přišli za mnou, jestli nevím, co s tím. Něco podobného už jsem dělal, třeba na Prešově... Na druhý den mi ze Španělska přivezli vše, co jsem potřeboval. Museli jsme to stihnout za půl hodiny – tu směs vyrobit a zatlačit, pak už to tuhne.

A: Začal jsi cestovat už při škole nebo až při zaměstnání?

J: Už při škole, v rámci výuky a v rámci Československé republiky. Dělali jsme například v čistírnách vod kousek za Přerovem, u Bečvy. Školu jsem skončil diplomovou prací...

A: Počkej, diplomovou práci jsi psal na střední škole?

J: Jsem diplomovaný chemik – obor anorganická chemie, výroba hnojiv a vodárenství – i zpracování odpadních vod. To byla výjimka. Průměrný věk těch dvou tříd byl čtyřicet pět roků. A jenom osm nás bylo ze základní školy.

A: Po střední škole s diplomem jsi šel kam?

J: Na umístěnkou, do Zbrojovky Vsetín. Pyrovýroba, o které jsme se ve škole prakticky nic neučili. Musel jsem splnit pyrotechnické zkoušky. Dělal jsem tam necelé čtyři měsíce. Ale mezitím jsem dostal úkoly v jiných oblastech. Líbila se mi ta robota, ale nelíbilo se mi to nebezpečí.

A: Na vojně jsi byl kdy?

J: Padesát šest - padesát osm. V Červené vodě.

A: Během práce ve Zbrojovce sis odskočil na vojnu?

Jak se ale říká „v hospodě seženeš všechno.“ Hospoda Vás obohatí i v oblasti vzdělávání a kultury, co chlap, to nějaká rada do života. Dokonce už šest štamgastů u stolu jsou jakási všeobecná encyklopedie, ovšem po rozchodu a příchodu domů ke své milované ženě z Vás může být trhací kalendář.

Manželky jsou právě ty, co hospodu zatracují a nemají chudinky ani potuchy, co se zde vše odehrává.

Na druhé straně, člověk by neměl ztrácet v putyce přehled o čase a svých schopnostech, což právě bývá nešvarem všeho zla.

Ale abych nemaloval jenom čerty na zeď, tak musím říci, že se zde odehrávají příjemné chvíle relaxace a pohody s kamarády, na které se můžete kdykoli obrátit. Tak hospodě zdar a „Na zdraví“.

Za okny se blýská záře...

S výkřiky se mísí
cinkot pivních sklenic
za okny se blýská záře
tak otupené tváře
jsou svědky nenadálých změn
po silném dubu zůstal kmen.

Kolikrát vzkřísila se
zpuštěná města
po seschlých stromech
voní nové okvěti
za opylením včely doletí.

S výkřiky se mísí
cinkot pivních sklenic
na pokraji slovních třenic
za okny záře
a rozvášněné tváře.

Bohumír Vidura

Pálení čarodějnic v Pařezovém háji

Pálení čarodějnic či jinými slovy filipojakubská noc se slaví v noci ze 30. dubna na 1. května na mnoha místech. My jsme si tento lidový zvyk spojený s vírou v čarodějnice a pálením ohňů připomněli s naším lašským králem Zdeňou Vilušem I. Krulíkovským. Zazpíval nám spolu se svým Odujalne bandem ve venkovních prostorách posezení Pařezový háj.

„Pařezák“, jak se mu také říká, najdeme v příjemném prostředí Frýdeckého lesa na ulici Černá cesta. Areál byl zaplněný návštěvníky popíjející vychlazený zlatavý mok a konzumující lašské bramborové placky a další chuťovky. Kapela hrála jak o dušu. Děti tancovaly na plácku a všichni čekali na setmění, kdy se rozplápolal oheň. Čarodějnice byla upálena! Doufejme, že jen ta z figuríny! Zpěv a tanec se přesunul k ohni, který všechny příjemně hřál až do úplné tmy.

Pavel Buchta

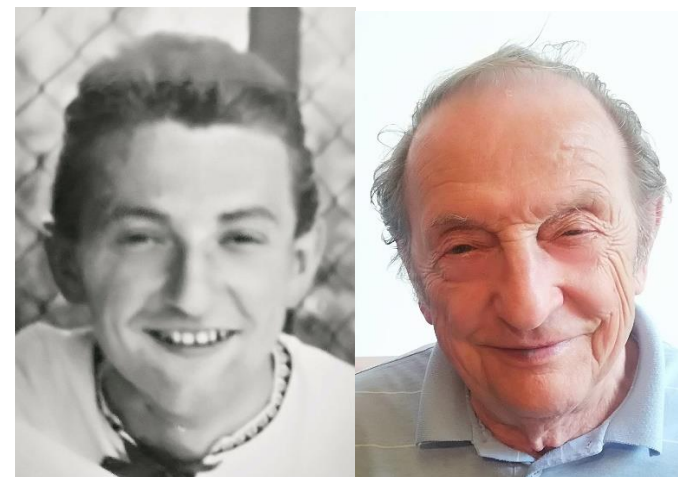
Černá cesta 3259,
Frýdek-Místek
- pizzy Od pařezu
- Burgery
- bramborové placky
- domácí langoše
www.parezovyhaj.cz

6.

Jiří Krulíkovský

nar. 17. 6. 1937

Diplomovaný chemik, geolog, pyrotechnik, folklorní tanečník, zakladatel folklorních souborů, sportovec... a mimo jiné i lidový léčitel, což jsme ani nestihli v rozhovoru zmínit

A: Úvod udělám podobný jako v minulém čísle, protože jsi také můj strýček, také máš teď významné životní jubileum a také je mi velikým potěšením, že s Tebou tento rozhovor mohu dělat. A začala bych tím, že jsi samozřejmě rodákem „z našeho kraje“, tak mi prosím pověz, kde ses narodil a jaký je Tvůj původ.

J: Narodil jsem se v Místku, na tehdejší Markove ulici. Dneska se jmenuje Palkovická. V domě pana Fojtíka, kde měl taťka pronájem. Byl pánský, dámský a vojenský krejčí. A pocházím od rodičů, kteří jsou oba z Brušperka. Vyrůstal jsem na Marku v domě, který tatínek spravil.

A: Co jsi vystudoval?

OSOBNOSTI VELKÉHO LAŠSKA

Chci vám přiblížit, o co jde a proč vznikl tento nápad. Díky tomu, že náš král už roky **obrozuje lašskou myšlenku**, svou činností mj. zviditelňuje a vyzdvihuje jména lidí, kteří se jakýmsi způsobem zasloužili o kvalitu našeho kraje nebo mu něčím byli přínosem. A právě díky jemu se s takovými lidmi setkávám i já, což je mi nesmírnou ctí. A tak mě napadlo, že by bylo fajn ještě víc přiblížit lidem, jaké úžasné osobnosti tu máme, a trochu víc širší veřejnost s těmito osobnostmi seznámit. Zvolila jsem formu přátelského povídání, ze kterého se vám budu vždy snažit aspoň zlomek zprostředkovat a ve kterém se budu co nejvíce snažit zachytit a zachovat autenticitu mluveného slova. Po domluvě s tatínkem králem, kterému se nápad líbil, spojujeme tuto myšlenku s příležitostí nějakého významného životního jubilea vybrané osobnosti a zároveň jí touto cestou k jejímu životnímu jubileu co nejsrdečněji gratulujeme.

Příjemné čtení vám všem přeje Adéla Krulikovská

Sobota **9. 7. 2022**
Sobota **6. 8. 2022**
v **8.30** hod. v Malenovicích
(hotel Rajska bouda)

Cena vstupenky: **130 Kč**

KOMENTOVANÝ VÝSTUP

LYSOHORSKÁ NEJ... PO STOPÁCH ZBOJNÍKA ONDRÁŠE

Aneb co jste ještě nevěděli

Chybí vám nápad, jak
na **Lysou horu** dostat
vaše ratolesti?

Nejlepším způsobem
bude prostě **zábava!**

Vydejte se na královnu
Beskyd spolu s **Lašským
králem** a jeho doprovodem!

Vstupenky zakoupíte na pobočkách
Turistického informačního centra F≈M
a online na webu ticfm.cz/pruvodci

S návštěvnickou kartou
Beskydy Valašsko Card
budete mít výhodu **-20%**

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM F≈M

+420 731 158 271 / info@ticfm.cz / ticfm.cz /

1. 5. Družina pje u Radegasta, foto M. Fajkus

1. 5. Ada to roztáci..., foto M. Fajkus

1. 5. Děvuchy křepčí, muzyka vyhrává, foto M. Fajkus

1. 5. Jana si nezadá..., foto M. Fajkus